

Profilaktyka agresji i przemocy w cyberprzestrzeni

Materiały konferencyjne

**Piła, 15 listopada 2014r.
Redakcja: dr Danuta Kitowska**

Program konferencji

09:00 – 09:15	Otwarcie konferencji – komendant Szkoły Policji w Pile insp. mgr Jerzy Powiecki, dyrektor CDN w Pile mgr Grzegorz Bogacz
09:15 – 09:40	<i>Cyberprzestrzeń - co szkoła wie o najczęstszym miejscu spotkań swoich uczniów?</i> – mgr inż. Karolina Skotarczak-Dobrzyńska
09:40 – 10:10	<i>Psychologiczne aspekty cyberprzemocy: małoletnie ofiary i ich sprawcy</i> – nadkom. mgr Ewa Mańka
10:10 – 10:30	<i>Moralność w sieci - anonimowość i wzorce wartości</i> – podinsp. mgr Roman Rauchut
10:30 – 10:45	Przerwa
10:45 – 11:05	<i>Techniczne uwarunkowania oraz płaszczyzny kontaktu nieletnich w sieci</i> – podinsp. mgr Robert Kreczmer
11:05 – 11:25	<i>Edukacyjny termomiks, czyli ćwiczymy na poligonie Elgg</i> – mgr Piotr Halama
11:25 – 12:10	<i>Umocowania prawne cyberprzemocy w zakresie odpowiedzialności sprawców</i> – podinsp. mgr Zbigniew Bogusz
12:10 – 12:30	Pytania do ekspertów
12:30 – 12:45	Podsumowanie i zakończenie konferencji – dr Danuta Kitowska

mgr inż. Karolina Skotarczak-Dobrzyńska

informatyk, nauczyciel,

dyrektor I Liceum Ogólnokształcącego

im. Marii Skłodowskiej-Curie w Złotowie,

pasje: coaching, edunewsy, sporty wodne i narciarstwo zjazdowe

kskotarczak@o2.pl

"Poprzysiągłem sobie, że będę używał wszelkich posiadanych zdolności, aby czynić dobro i przeciwdziałać złu, wspierać to, co w ludziach najlepsze, pracować w celu uwolnienia ich z więzień, które sobie sami stworzyli, oraz w celu zwalczania systemów, które niszczą nadzieje na ludzkie szczęście i sprawiedliwość."

Philip Zimbardo

Cyberprzestrzeń - co szkoła wie o najczęstszym miejscu spotkań swoich uczniów?

Czy w szkole respektowane są normy społeczne?

Takie ministerialne wymaganie zostało poddane ewaluacji wewnętrznej w naszej szkole, zważywszy na politykę państwa i priorytety MEN w tym roku szkolnym, związane z profilaktyką agresji i przemocy w szkołach. Po wstępnym badaniu ankietowym, polegającym na zbadaniu standardowych sfer za pomocą ogólnodostępnych narzędzi do przeprowadzania ewaluacji zewnętrznej można by odetchnąć z ulgą i spocząć na laurach. Z badania wynika, że 98% uczniów czuje się bezpiecznie w szkole, 94% wie, jakich zachowań się od nich oczekuje, ponad 2/3 nauczycieli w sposób właściwy i proceduralny wystawia ocenę z zachowania, podobnie jest ze wzmacnianiem dobrych zachowań uczniów przez nauczycieli i negowaniem złych. Opinia nauczycieli jest podobna, zdecydowana większość ma poczucie głębokiej zespołowej współpracy nad kształtowaniem zachowań uczniów, prawie wszyscy uwzględniają w swoich działaniach wychowawczych inicjatywy uczniów oraz twierdzą, że uczniowie znają zasady zachowania jakich się od nich oczekuje i ich przestrzegają.

Czy to wszystko, co powinniśmy zbadać?

Sformułowanie wymagań ewaluacyjnych pozostawia pewną furtkę: *Nowy model nadzoru opiera się na założeniu, że szkoła może zmieniać społeczeństwo, a odpowiednie działania państwa mogą motywować szkoły (i inne placówki oświatowe) do podejmowania wartościowych inicjatyw edukacyjnych. Zdecydowano więc, że państwo sformułuje wymagania wobec szkół i placówek. Wymagania te wyznaczają pożądany stan w systemie oświaty pokazując jego, uznane za kluczowe, cele i zadania, **nie obejmując jednak wszystkich możliwych zagadnień związanych z różnymi obowiązkami szkół wobec uczniów i rodziców.***

Wskazują natomiast strategiczne i priorytetowe kierunki działań, które wiążą się z wyzwaniem stojącymi przed współczesnymi społeczeństwami.¹

Postanowiliśmy zatem sprawdzić, co w trawie piszczy, czyli przejść do sfery, gdzie nasza młodzież spędza bardzo dużo czasu, przenosząc często tam swoje społeczne interakcje i przyjaźnie. Zajrzeliśmy do cyberprzestrzeni. Poddaliśmy uczniów badaniu ankietowemu. Okazało się, że 98% uczniów wie, jak bezpiecznie korzystać z Internetu, 81% wie także jak zabezpieczyć swój komputer, czy telefon komórkowy przed niepowołanym dostępem, takie zabezpieczenia stosuje 72% badanych. Jednak niejednoznaczną odpowiedź formułują uczniowie na pytanie, czy znalezione w Internecie informacje i nawiązane kontakty można uznać za wiarygodne. 30% badanych uważa, że Internet pozwala pozostać anonimowym. Ponad 40% uczniów umieszcza informacje, zdjęcia, filmy z udziałem swoich znajomych i rodziny w sieci, a 48% badanych uważa ten proceder za bezpieczny. 1/4 uczniów nie wie, że wysyłanie obraźliwych, czy szykanujących maili, esemesów, zamieszczanie tego typu informacji na stronach internetowych jest niezgodne z prawem. Prawie połowa badanych posłużyła się czymś telefonem, bądź kontem internetowym, żeby podszyć się pod innego użytkownika.

Na jakiego typu zachowania innych osób są narażeni nasi uczniowie w sieci?

19% badanych podczas grania w gry on-line zostało zapytanych przez osoby obce o inicjację seksualną, 30% osób korzystając z komunikatorów, czy czatów zostało poproszonych o pokazanie twarzy do kamery przez osoby obce, 33% uczniów spotkało się w realu z osobą obcą, poznaną w Internecie, 16% respondentów otrzymało propozycję kontaktu "na modelkę", czy "modela", a 19% otrzymało propozycję, aby zamieścić/przesłać swoje zdjęcia w skąpym ubraniu lub nago.

Czy nauczyciele spotykają się z cyberprzemocą w Internecie?

Na to pytanie twierdząco odpowiedziało 37% badanych. 67% nauczycieli porusza tematy związane z cyberprzemocą na zajęciach przedmiotowych lub lekcjach wychowawczych. Skąd nauczyciele czerpią swoją wiedzę na temat cyberprzemocy? Głównie z Internetu, mediów i publikacji naukowych. Do 22% badanych nauczycieli zwrócili się uczniowie ze swoimi problemami dotyczącymi cyberprzemocy. Najczęściej zgłaszanym problemem było obrażanie i groźby, ale wystąpiło też wykorzystanie wizerunku oraz podszywanie

¹ źródło: Nadzór Pedagogiczny. System ewaluacji oświaty,
http://www.npseo.pl/action/requirements/wymagania_panstwa_wobec_szkol, dostęp: [27.10.2014 r.]

lub wykorzystywanie przez obcą osobę danych osobowych. Respondenci interweniowali w zgłaszanych sprawach.

I co dalej? Co zrobimy z tą wiedzą?

Wirtualne problemy, które jak wynika z ankiety, w wielu przypadkach przenoszą się do świata rzeczywistego, wymagają interwencji. Przede wszystkim należy skupić się na profilaktyce i uświadomieniu skali niebezpieczeństwa uczniom, nauczycielom i rodzicom.

Proponowane wdrożenie działań:

- zbadanie świadomości rodziców dotyczącej funkcjonowania ich dzieci w cyberprzestrzeni,
- prezentacja badań wśród poszczególnych grup (dzieci, rodzice, nauczyciele),
- poszerzenie wiedzy ww. grup na temat cyberprzemocy poprzez zorganizowanie odpowiednich warsztatów, czy konferencji,
- zaplanowanie regularnych oddziaływań profilaktycznych na zajęciach wychowawczych,
- zorganizowanie obchodów szkolnego lub lokalnego Dnia Bezpiecznego Internetu (8 lutego 2015 r.) ze specjalnym programem profilaktycznym, formami konkursowymi promującymi bezpieczne zachowanie się w cyberprzestrzeni,
- zorganizowanie wsparcia proceduralnego właściwego reagowania na cyberprzemoc.

Wymienione powyżej działania do wdrożenia to tylko "pierwsze pomysły" na to, jak poradzić sobie z cyberprzemocą i jak jej przeciwdziałać. Jednak najlepsze rozwiązania mogą powstać wskutek dyskusji nad przedstawionymi badaniami. Warto pamiętać, że działania zaproponowane przez poszczególne grupy osób mogą być znacznie skuteczniejsze, bo będą wpływały z ich realnych potrzeb i uwzględniały pomysły, z którymi one się identyfikują.

Ważne jest, żeby pomimo wielu zagrożeń i niebezpieczeństw nie zapominać też o dobrych stronach cyberprzestrzeni, o tym, że pozwala ona na szybki i równy dostęp do informacji. Jest niezastąpionym medium komunikacyjnym. Dzięki licznym tutorialom i portalom naukowym daje darmowy dostęp do materiałów edukacyjnych (np. Khan Academy). Umożliwia pracę zespołową online (np. aplikacje Google Docs, Prezi). Nawet portale społecznościowe, powszechnie uważane za mało wartościowe złodzieje czasu, stają się miejscem, w którym można organizować wolontariat, propagować dobro i korzystać z edukacji. Naszym zadaniem jest dobrze przygotować uczniów do funkcjonowania w życiu, wykształcić umiejętność uczenia się przez całe życie, chociaż nie wiemy jak ono będzie wyglądało jutro, a tym bardziej za kilka lat. To jest nasze zadanie, zadanie współczesnej szkoły, współczesnego nauczyciela, który w tym niełatwym zadaniu poszukuje sobie także jako sojusznika rodzica.

nadkom. mgr Ewa Mańka

Psycholog

Specjalista w zakresie doradztwa

pedagogiczno- psychologicznego

Wykładowca Szkoły Policji w Pile

Zainteresowania: psychologia sądowa

efsppila@interia.pl

Psychologiczne aspekty cyberprzemocy: małoletnie ofiary i sprawcy.

Małoletni zgodnie z definicją prawną zaczerpniętą z Kodeksu Cywilnego, jest osobą poniżej 18 roku życia. Z uwagi na sposób funkcjonowania, małoletni to osoby z **grupy ryzyka potencjalnych ofiar lub sprawców cyberprzemocy** ze względu na specyficzne właściwości rozwojowe tj.: młody wiek, niedojrzałość osobowości, ograniczone zdolności poznawcze np. rozumienia intencji osób dorosłych, znaczenia określonego czynu i konsekwencji prawno-karnych, łatwowierność, podatność na sugestię, niski poziom doświadczeń życiowych, potrzeby rozwojowe skłaniające do poznawania świata i ludzi oraz ciekawości poznawczej, uległość wobec osób postrzeganych jako autorytety lub osoby znaczące, wysoką zależność od osób dorosłych lub wpływu rówieśników. Z uwagi na rozległość omawianej problematyki i zakres własnych zainteresowań zawodowych wystąpienie koncentruje się na głównie na **cyberprzemocy w odniesieniu do sfery seksualnej** małoletniego użytkownika elektronicznych urządzeń. Poczucie „anonimowości w sieci”, możliwość nawiązania nieograniczonej liczby kontaktów z różnymi osobami w trakcie rozmów na czatach, portach społecznościowych, grach on-line staje się coraz częściej okazją do wykorzystania seksualnego dziecka.

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) **przemoc seksualna wobec dzieci** oznacza wykorzystanie ich dla uzyskania przyjemności seksualnej przez osoby dorosłe i starsze. Definicja ta wskazuje, że seksualnie wykorzystane dziecko, to każda jednostka w wieku bezwzględnej ochrony (wiek ten określa prawo, w Polsce - do ukończenia 15 roku życia), którą osoba dojrzała seksualnie **naraża na jakąkolwiek aktywność natury seksualnej** w celu seksualnego zaspokojenia. Może się to odbywać poprzez świadome działanie osoby dorosłej, czy też przez zaniedbanie jej społecznych obowiązków lub obowiązków wynikających ze specyficznej odpowiedzialności za dziecko. W definicji tej podkreśla się, że do ustalenia kto jest dzieckiem a kto nie, istotne jest **kryterium prawne** a nie biologiczne, czy psychologiczne; o nadużyciu seksualnym mówimy wówczas gdy, **dziecko jest wykorzystywane do zaspokojenia potrzeb seksualnych osoby dorosłej;**

seksualna aktywność między dorosłym a dzieckiem **zawsze** opiera się na wykorzystywaniu wiedzy, dlatego w przeciwieństwie do innych form seksualnego kontaktu, nie może być traktowana inaczej, niż **nadużycie**.² Do form takiego nadużycia zalicza się: **pokazywanie pornografii, zachowania pedofilne, zachowania kazirodcze oraz obsceniczne rozmowy z dzieckiem**.

Internet, oprócz swojej pozytywnej roli może być także narzędziem zarówno do udostępniania pornografii osobom małoletnim, poszukiwania partnerów seksualnych wśród małoletnich przez osoby o skłonnościach pedofilnych (homoseksualnych lub/i heteroseksualnych) lub werbowania nastolatków do uprawiania prostytucji dziecięcej ale także dogodnym miejscem „bez cenzury” do prowadzenia obscenicznych rozmów z dzieckiem na tematy seksualne.

Pedofilia to powtarzające się intensywne popędy seksualne i seksualnie pobudzające fantazję, które trwają przynajmniej przez 6 miesięcy a związane są ze stosunkami seksualnymi z dzieckiem przed okresem dojrzewania. W sytuacjach tych wiek dziecka na ogół wynosi 13 lat lub mniej. Wiek napastnika określa się umownie na 16 lat i przynajmniej 5 lat powyżej wieku dziecka³. Według Davida Finkelhora *seksualne wykorzystanie dziecka polega na wciągnięciu w aktywność seksualną dzieci poniżej 13 roku życia przez osoby starsze od nich o co najmniej 5 lat oraz dzieci w wieku 13-16 lat, przez osoby mające co najmniej o 10 lat więcej*. Należy bowiem pamiętać, że sprawcami agresji seksualnej wobec dzieci mogą być nie tylko dorośli lecz także **rówieśnicy lub dzieci niewiele starsze** a skutki takiego molestowania nie są wcale mniejsze⁴. Nawiązanie kontaktu w tym celu przez osoby dorosłe z małoletnim lub między osobami małoletnimi następuje często na popularnych portalach społecznościowych.

Inną z form przemocy seksualnej wobec małoletnich z wykorzystaniem sieci jest **prezentowane pornografii**. Art. 2 Protokołu do Konwencji o prawach dziecka przyjętego przez Zgromadzenie ONZ 25 maja 2000 roku definiuje **pornografię dziecięcą** jako *jakąkolwiek prezentację dziecka za pomocą jakichkolwiek środków podczas realnego lub symulowanego aktu seksualnego, bądź jakąkolwiek prezentację narządów płciowych dziecka, głównie dla celów seksualnych*. Zgodnie z normą prawną (art.202k.k.) zabronione jest *prezentowanie, udostępnianie i rozpowszechnianie małoletniemu poniżej lat 15 treści pornograficznych, produkcja, utrwalanie, sprowadzanie, przechowywanie, posiadania treści pornograficznych z udziałem małoletniego*. Zdarza się, że małoletni na prośbę osób

² W. Czerniakiewicz, Pawlak, B. Jordan, *Wykorzystanie seksualne dzieci*, Warszawa 1998, s. 3.

³ B. Lach, *Profilowanie kryminalne*, Warszawa 2014, s. 299.

⁴ K. Pospiszyl, *Przestępstwa seksualne*, Warszawa 2006, s.56-57.

poznanych w świecie wirtualnym **samodzielnie umieszczają w sieci swoje intymne zdjęcia lub filmy** w zamian za: „doładowanie karty SIM”, drobne prezenty, obietnicę kariery w świecie mody, telewizji lub niewielką gratyfikację finansową. Zwykle jednak zanim do tego dochodzi, dziecko buduje **silną więź** i darzy rosnącym zaufaniem osobę nowo poznaną. Portale społecznościowe i czaty mogą służyć także pokrzywdzeniu małoletniego poprzez publikację jego wizerunku bez zgody np. w sytuacji intymnej, na którą kiedyś wyrażał zgodę wobec innej osoby, nagich zdjęć lub nagrania telefonem komórkowym aktywności seksualnej i rozpowszechniania jej innym osobom („Sala samobójców”, „Zniszczona niewinność”- to fikcja filmowa oparta na podobnych zdarzeniach). To zjawisko znane jest w także w Polsce pod nazwą „**seksting**” (początki Wielka Brytania, Niemcy). Seksting polega na przesyłaniu treści o charakterze erotycznym, głównie swoich nagich lub półnagich zdjęć, filmów za pomocą Internetu lub telefonu komórkowego. Niejednokrotnie wysłane znajomemu, czy przyjacielowi zdjęcie trafia do publicznego obiegu: dla żartu, ośmieszenia, czy z zemsty, po tym jak osoba, która udostępniła zdjęcie zerwała ze swoją dziewczyną czy chłopakiem. Często są również przypadki szantażu, w których odbiorca tego typu zdjęć grozi ich ujawnieniem i opublikowaniem w Internecie, próbując skłonić w ten sposób ofiarę do określonego zachowania⁵.

Fundacja Dzieci Niczyje, realizująca ogólnopolski projekt pod nazwa „Dziecko w sieci”⁶ podaje, że:

45 % - internautów w wieku 12-17 lat otrzymało propozycję rozmowy na tematy seksualne wbrew swojej woli

44% - dzieci umówiło się w pojedynkę na spotkanie z osobą poznaną w sieci....

68% - dzieci otrzymało propozycję spotkania od osoby z sieci

63% - dzieci trafiła przypadkowo na materiały pornograficzne

47%- dzieci doświadczyło wulgarnego wyzywania

57%- internautów w wieku 12-17 lat była przynajmniej raz obiektem zdjęć lub filmików wykonanych wbrew ich woli

23%- dzieci poinformowało o tym rodziców...

Internet daje możliwość nawiązania kontaktów z dzieckiem, które kończą się niejednokrotnie

⁵ Wójcik S., Makaruk K., *Seksting wśród polskiej młodzieży*. Wyniki badania ilościowego FDN, Warszawa 2014
⁶ Ogólnopolskie badania w roku 2006 i 2008 realizowane przez ośrodek badań Gemius na zlecenie FDN (materiały publikowane na stronie internetowej Fundacji)

wykorzystaniem seksualnym w świecie realnym. *Cyberłowcę charakteryzuje specyficzny modus operandi - nawiązuje kontakt z ofiarą, uwodzi ją, podejmuje działania mające na celu uśpienie czujności dziecka, wprowadza w błąd, zdobywa zaufanie, tworzy bliską więź tj. hoduje sobie cyberofiara*.⁷

Cyberprzemoc stanowi nowy rodzaj wyzwania dla dorosłych i potrzebę stosowania nowych działań profilaktycznych, uwzględniających cechy tego zjawiska tj:

1. **sprzężenie zwrotne**: wzajemne przenikanie przemocy doświadczonej w świecie realnym do świata wirtualnego i odwrotnie - przemoc w sieci zwykle ma swój finał w świecie realnym
2. **wzrost częstości i nasilenia** różnych form cyberprzemocy
3. **szeroki krąg osób z tzw. grupy ryzyka**- powszechność dostępu do tych środków i brak możliwości pełnej kontroli zjawiska cyberprzemocy
4. **złudne poczucie „nierealności” problemów** małoletnich w świecie wirtualnym
5. **świadomość zagrożenia** ale bagatelizowanie, marginalizowanie przez dorosłych skutków cyberprzemocy oraz nieumiejętność rzeczowej pomocy dzieciom w takich sytuacjach.

Cyberprzemoc niezależnie od swojej formy (np. psychicznej, seksualnej) ma charakter ostro stygmatyzujący. Każda informacja obraźliwa, poniżająca, ośmieszająca, wstydliva dla małoletniego lub wizerunek małoletniego w trakcie czynności seksualnych „stwarza **stan permanentnego pokrzywdzenia**, raz wprowadzona informacja do Internetu pozostaje bowiem w nim na długo, gdyż nie daje się łatwo usunąć”.⁸ Skutki cyberprzemocy obejmują zwykle wszystkie obszary funkcjonowania małoletniego i stanowią zagrożenie dla jego prawidłowego rozwoju. **Pierwsze reakcje stanowią: irytacja, lęk i zawstydzenie**.⁹ Reakcje długoterminowe wynikające z nasilenia cyberprzemocy mogą obejmować: **problemy emocjonalne, zachowania autodestrukcyjne, dolegliwości psychosomatyczne, objawy nerwicowe, problemy szkolne oraz nadmierną erotyzację dziecka**.

Własne doświadczenia zawodowe wskazują, że rodzice odkrywają istnienie problemu u własnego dziecka, dopiero wtedy gdy jego skutki przyjmują opisane nasilenie. Najczęstszymi reakcjami rodziców w takiej sytuacji są: **niedowierzanie i racjonalizacja** zachowania

⁷ za: V. Kwiatkowska – Darul, *Przesłuchanie małoletniego świadka w polskim procesie karnym*, Toruń 2007 s.157.

⁸ Ibidem, s. 157

⁹ Ł. Wojtasik, *Przemoc rówieśnicza a media elektroniczne* Warszawa 2007/badania realizowane na zlecenie FDN, pełny raport z badań na stronie www.dzieckowsieci.pl

małoletniego sprawcy, **gniew, złość i odrzucenie dziecka ofiary, poczucie odrzucenia przez własne dziecko, ambiwalencja w działaniu, poczucie wstydu, zaprzeczanie i zakłopotanie.**

Podczas prelekcji zostaną zaprezentowane przykłady zdarzeń objętych postępowaniem karnym, w których pokrzywdzonymi były osoby małoletnie, co pozwoli na odniesienie prezentowanej teorii do praktyki oraz omówienie indywidualnych zachowań, sposobu działania sprawców oraz sytuacji rodzinnej małoletnich. Omówione casusy mogą stanowić także impuls do podjęcia działań profilaktycznych w szkołach. Warto podkreślić, że sama młodzież werbalizuje zainteresowanie tym tematem i chętnie tworzy krótkie, profilaktyczne prezentacje filmowe na ten temat w sieci, będące swoistą przestrogą dla rówieśników.

Literatura:

1. Czerniakiewicz W., Pawlak, Jordan B., *Wykorzystanie seksualne dzieci*, Warszawa 1998.
2. Kwiatkowska-Darul V., *Przesłuchanie małoletniego świadka w polskim procesie karnym*, Toruń 2007.
3. Lach B., *Profilowanie kryminalne*, Warszawa 2014.
4. Pospiszyl K *Przestępstwa seksualne*, Warszawa 2006.
5. Wojtasik Ł., *Przemoc rówieśnicza a media elektroniczne. Materiały FDN*, Warszawa 2007.
6. Wójcik S., Makaruk K., *Seksting wśród polskiej młodzieży. Wyniki badania ilościowego FDN*, Warszawa 2014.
7. *Raport z badań „Bezpieczeństwo dzieci w Internecie”*, FDN Warszawa 2013.

podinsp. mgr Roman Rauhut

*Szkoła Policji w Pile, Zakład Służby Kryminalnej
pełnomocnik Komendanta Szkoły ds. Ochrony Praw Człowieka
26 lat pracy*

*Zainteresowania: biegi długodystansowe (półmaratony)
zbieranie starych aparatów fotograficznych i zegarków
roman_kontakt@wp.pl*

Moralność w sieci - anonimowość i wzorce wartości

Na kształtowanie się moralności w danym społeczeństwie składa się wiele elementów. Historia danego narodu, religia, zwyczaj i inne elementy ukształtowały zasady współżycia, które określane są też jako swoisty *smar społeczny* dzięki któremu wszystkie składowe społeczeństwa dobrze ze sobą współgrają. W ostatnich dziesięcioleciach na moralność coraz większy wpływ wywiera postęp technologiczny, za którym moralność po prostu nie nadąży. Na podstawowe kwestie moralne filozofowie i moralisci szukali odpowiedzi przez tysiące lat. My, żyjący współcześnie w ciągu ostatniego stulecia stanęliśmy przed nowymi zjawiskami i dylematami. Powoli przyzwyczajamy się do przeszczepów narządów ciała, ale już hodowanie tych narządów w zwierzętach (a także na nich) budzi mieszane uczucia. Klonowanie zwierząt staje się faktem, więc wkrótce będzie możliwe klonowanie ludzi. Czy jesteśmy na to gotowi? Czy mój klon będzie mną? Czy innym człowiekiem? Czy zatem mogę go zabić by pozyskać organy wewnętrzne, czy będzie to zabójstwo? W tym roku pierwszy raz komputer zdał test Turinga przekonując sędziów, że jest człowiekiem. Fakt, że 13 letnim, ale od tego momentu już nigdy nie będziemy mogli mieć pewności czy nasz rozmówca lub korespondent jest tworem białkowym czy programem - sztuczną inteligencją. Internet jest wspólnym osiągnięciem ludzkości do którego jednak jeszcze nie dojrzelismy, a on zaczyna nas zadziwiać i przerastać. To nie jest tak, że wszyscy mamy z tym problem. Ludzie młodzi wychowani w dobie komputerów, tabletów i ogólnie dostępnej sieci internetowej nie dostrzegają dylematów moralnych tak, jak osoby posiadające pewną dojrzałość życiową. które patrzą na otoczenie mniej bezkrytycznie, a na sam internet bardzo sceptycznie. Zarówno rodzice jak i nauczyciele będą odstawać w posługiwaniu się technologiami od młodzieży a nawet dzieci, dla których komputer i sieć jest czymś oczywistym i naturalnym.

Od zarania dziejów występował konflikt pokoleniowy i młodzież była postrzegana jako część społeczeństwa naruszająca kanony i wzorce moralne, a także podważająca zasady. Tak samo dzisiaj możemy się zastanawiać jakimi wartościami kieruje się młodzież, a raczej jakich wzorców postępowania uczy się i gdzie to robi. W wiekach średnich wzorce

postępowania przekazywane były przez rodziców i opiekunów, a cnoty wskazywano w opowieściach takich jak żywoty świętych i w pieśniach rycerskich. Dzisiaj w dobie YouTube i MTV gdzie dominują filmiki w stylu „Jackas” i śmieszne zwierzaki, trudno jest znaleźć wzorce moralne mogące mieć wpływ na młodzież i dzieci. Tak naprawdę to również my, dorośli, mamy z tym poważne problemy. Jeżeli zdobędziemy się na szczerą wewnętrzną refleksję spróbujemy odpowiedzieć sobie sami na pytanie „kto jest dla mnie wzorcem moralnym?” Czy jest taka osoba, którą jako wzór cnót możemy wskazać? Sądzę, że blisko 95% osób poda jako przykład wzorca moralnego Jana Pawła II, a pozostałe 5% wskaże ojca, dziadka, lub nauczyciela, którzy są wzorcami indywidualnymi nieznanymi większej grupie. Kryzys wartości i wzorców moralnych nie dotyczy wcale młodzieży i dzieci, ale dotyczy nasz wszystkich.

Moralności i społecznych zasad współżycia nauczyliśmy się od najmłodszych lat od naszych rodziców, nauczycieli i otoczenia. Dzisiaj, w dobie kryzysu rodziny, gdy rodzice wzajemnie potrafią podważać swoją pozycję, wzrasta rola internetu i treści przez niego przekazywanych. Internet sam w sobie nie jest zły. To tylko treści, które wyszukujemy mogą mieć negatywny wpływ na młodzież i dzieci. Internet to ogromna ilość możliwości zdobywania informacji, ale to my dokonujemy wyboru, które informacje, dobre czy szkodliwe, trafiają do nas. Dziecko samo z siebie nie posiada takiego mechanizmu selekcji. Ciekawość dziecka nie wartościuje materiału do którego ma dostęp, chyba, że takie zasady zostały przekazane dziecku w procesie socjalizacji. Odbiór treści, w zależności od środka przekazu, potrafi wywoływać różne emocje. Czytając książkę możemy czytać o najbardziej okropnych rzeczach i dzieje się to w naszej wyobraźni, budząc nasze emocje, oglądając filmik dostajemy obraz agresji, emocji, który jest już gotowy i nie ma tu miejsca na naszą interpretację czy refleksję, jak to ma miejsce w przypadku książki.

Siadając przed komputerem młody człowiek nie czuje się częścią czegoś olbrzymiego, nie ma świadomości obcowania i uczestniczenia w społeczności. Brak tej świadomości powoduje poczucie anonimowości i braku odpowiedzialności. A skoro nie ma odpowiedzialności to czym się przejmować? W „realu” każde nasze działanie (jak również zaniechanie działania) jest ustawicznie poddawane ocenie moralnej. Jest ona wieloraka. Otrzymujemy informację zwrotną w formie aprobaty lub potępienia naszego działania przekazaną przez innych członków społeczności, w której żyjemy. Inaczej to wygląda w internecie. Niskie pobudki takie jak zawiść i zazdrość nie są karane, a zawsze znajdzie się kilku sfrustrowanych, którzy przyklasną utwierdzając autora oceny w swojej racji.

Młody człowiek siadając przy komputerze korzysta z tego samego interfejsu zarówno prowadząc krwawe rozgrywki w grach jak i komentując czyjeś poczynania. Robi to w zaciszu domowym i bezpiecznym otoczeniu, nikt nie patrzy na niego, nikt go nie skarci słownie czy też spojrzeniem. Brak natychmiastowej sankcji tylko utwierdza w bezkarności. Brak świadomości popycha w działania społecznie nieakceptowalne. W internecie można być kimkolwiek się chce, można eksperymentować z tożsamością¹⁰, wcielać się w różne postaci i funkcjonować tak jak w grach komputerowych. W grze można było komuś zrobić krzywdę, więc dlaczego nie w sieci? Przecież to jest prawie to samo. Ten sam interfejs, to samo bezpieczne otoczenie zacisza domowego. Nikogo nie biję, nic złego nie robię, bo to „tylko” słowa, to „tylko” filmik, „tylko” zdjęcie...

Współczesne „lajki” i „hejty” nie są niczym nowym. Na ścianach grobowców faraonów odnajdowano graffiti robotników, które były swoistymi ocenami wystawianymi innym. Ten przekaz jednak miał ograniczoną widownię, współczesny ma światowy zasięg i portale społecznościowe powodują, że łatwo jest kogoś zranić i skrzywdzić. Nie trzeba do tego odwagi ani mądrości, której wymagałoby spojrzenie ofierze w twarz. Wystarczy fałszywa tożsamość, zmieniony nick i brak wyobraźni jakie konsekwencje może przynieść nasze działanie...

Prawo, które nie zawsze nadąża za tym co się dzieje w społeczeństwie, stopniowo nadrabia zaległości. Mamy już programy społeczne zwalczające przestępstwa z nienawiści, mowę nienawiści i incydenty z nienawiści. Przed nauczycielami stoi jeszcze olbrzymi wysiłek, ba, ciągła mozolna praca, aby nadążyć za tym co się dzieje w sieci. Młodzież i dzieci nie mają świadomości jaką krzywdę można zrobić innej osobie poprzez internet, że zamieszczenie ośmieszającego filmu czy też zdjęcia może spowodować wiele zł, wpędzić w depresję, wyalienowanie społeczne, czy w najbardziej drastycznych sytuacjach doprowadzić do zamachu samobójczego. Jednym ze sposobów walki z agresją i przemocą jest uświadamianie odpowiedzialności za swoje czyny, obalenie mitu anonimowości w sieci i reagowanie na każdy przejaw tych negatywnych zachowań. Każdy rodzic, opiekun czy nauczyciel, powinien potrafić nazwać te zjawiska, wiedzieć czym one są, by właściwie reagować na to z czym przyjdzie mu się zmierzyć. Powinien też mieć świadomość, że wiedza którą posiędzie dzisiaj, za rok może być nieaktualna, bo pojawią się nowe zjawiska, programy czy technologie, nieistniejące dzisiaj.

10 J. Pyżalski, *Agresja elektroniczna i cyberbullying jako nowe ryzykowne zachowania młodzieży*, Kraków 2012, s.31.

podinsp. mgr Robert Kreczmer

wykładowca w Szkole Policji w Pile

Zakład Służby Kryminalnej

staż pracy 25 lat.

pasje: e-learning, żeglarstwo, wspinaczka skałkowa

robertkreczmer@gmail.com

Techniczne uwarunkowania oraz płaszczyzny kontaktu nieletnich w sieci

Cyberprzemoc (ang. cyberbullying gdzie bullying oznacza tyranizowanie, znęcanie się, zastraszanie; jako przymiotnik oznacza także brutalność) – określana jako przemoc z użyciem nowych technologii, z zakresu technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

Podstawową cechą, tego typu działalności jest trudność w zdefiniowaniu samego problemu, gdyż wszystko co jest związane z szeroko pojętą wymianą informacji pomiędzy ludźmi może stać się podmiotem warunkującym wystąpienie tego typu zjawiska. W dostępnej literaturze często zwraca się uwagę, na pewną cechę charakterystyczną dotyczącą cyberprzemocy, jest nią ciągłość trwania. Przemoc ta nie kończy się wraz z wyłączeniem dowolnego medium,¹¹ lecz przenosi się na płaszczyznę życia szkolnego oraz domowego osoby dotkniętej tym problemem.

Podstawowym portalem wyznaczającym standardy w zakresie niesienia pomocy osobom dotkniętym cyberprzemocą jest www.helpline.org.pl. Podążając za wskazówkami zawartymi na powyższym portalu, należałoby doprecyzować, że istnieje cały wachlarz zachowań wchodzących w ramy cyberprzemocy, jest to na przykład podszywanie się pod ofiarę na portalach społecznościowych, włamywanie się na konta, tworzenie obraźliwych stron internetowych lub blogów, pisanie obraźliwych komentarzy na forach, blogach, portalach.¹²

Wielokrotnie padły tu słowa typu portal, blog, czat, fora. Wyrazy te są nie do końca zrozumiałe dla osób które nie korzystają z medium jakim jest Internet. Wskazany byłoby w tym miejscu wyjaśnić podstawowe pojęcia dotyczące omawianego zagadnienia.

Portal – jest to serwis informacyjny, wzbogacony o różnorodne funkcje, do których możemy zaliczyć m.in.: personalizację wyglądu strony, wyszukiwarkę internetową, konto

¹¹ Źródło: www.saferinternet.pl [dostęp: 10.11.2014]

¹² Źródło: www.helpline.org.pl [dostęp: 10.11.2014]

e-mail czy pobieranie plików. Zwykle zawiera informacje mogące zainteresować szersze grono użytkowników.¹³ przykładem portali mogą być www.onet.pl, www.interia.pl itp.

Źródło: <http://portalgames.pl>

Forum dyskusyjne – serwis interaktywny. Portal internetowy, w którym użytkownicy mogą umieszczać swoje opinie, dyskutować na różne tematy.¹⁴ przykładem mogą być www.zapytaj.onet.pl, www.forum.spotter.pl, www.lotnictwo.net.pl

FORUM PRZYJACIÓŁ JĘZYKA POLSKIEGO			
Forum	Tematy	Posty	Ostatni Post
KAWIARENKA			
☐ POWITALNIA Tu się witamy, przedstawiamy... UWAGA! PISANIE NA FORUM WYMAGA REJESTRACJI! Moderator TInW	20	161	Pia 18:41, 10 Maj 2013 emkiana ➡
☐ Kawiarenka Tutaj można pogadać na różne "luźne" tematy. Miejsce na wszelkie pogaduchy i inne wątki "towarzyskie", jak to...w kawiarence. Moderatorzy Gal.Rusin , TInW	49	274	Pon 1:58, 03 Sty 2011 angasc ➡
ETYMOLOGIA			
☐ PROF. ETYMOLOGIA MOTYLKOWSKA Czyli skąd się biorą słowa i związki frazeologiczne. Pytania, ciekawostki, "śledztwa etymologiczne"... Moderatorzy Gal.Rusin , TInW	58	236	Śro 20:52, 11 Sie 2010 todzie ➡
☐ FORUM ROMANUM Wpływ języków klasycznych (łacina, greka) na język polski, latynizmy, łacina korzeniem wielu słów, zwrotów, wyrażeń... Moderatorzy Gal.Rusin , TInW	17	50	Nie 10:11, 30 Sie 2009 Karen ➡

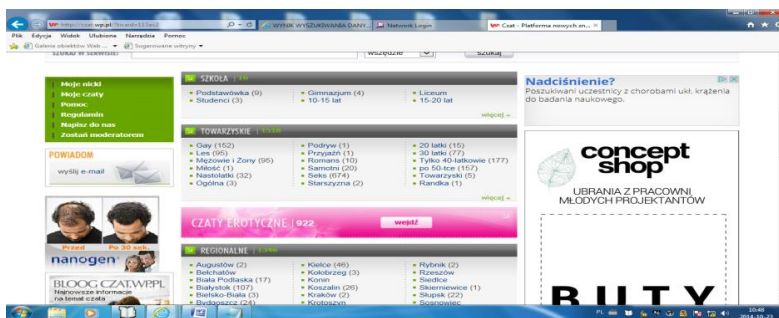
źródło: www.polszczyzna.fora.pl

Czat (chat) – serwis, w którym można porozumiewać się „na żywo” z innymi użytkownikami poprzez pisanie wiadomości. Czaty podzielone są na pokoje, w założeniu skupiające użytkowników podobnych pod jakimś względem np. wieku, zainteresowań. Czaty funkcjonują na dużych portalach, a także na wielu stronach tematycznych.¹⁵ przykłady: www.czat.wp.pl, www.czateria.interia.pl

¹³ www.magneticpoint [dostęp: 10.11.2014]

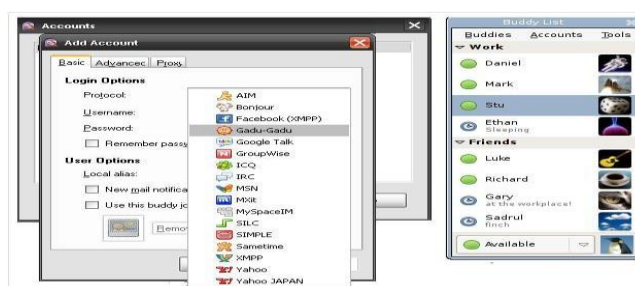
¹⁴ www.cotojest.info [dostęp: 10.11.2014]

¹⁵ www.gmit.pl [dostęp: 10.11.2014]

Źródło: ¹⁶<http://czat.wp.pl/?ticaid=113ac2>

Komunikator internetowy – samodzielny program, zasadą działania podobny do czatu, różni się tym, że służy do prowadzenia rozmów prywatnych pomiędzy dwiema osobami, choć istnieje możliwość wykonywania połączeń konferencyjnych. Nie ma absolutnie żadnej możliwości kontrolowania treści rozmów (brak moderatora)¹⁷, przykład komunikatorów **Gadu Gadu**, **IRC**, **ICQ**, **VIBER**, **Snapchat** (specyficzne połączenie czatu z komunikatorem gdzie głównym elementem rozmowy jest zdjęcie, rzadziej tekst).

Źródło: http://mojeprogramy.com_pidgin

Połączeniem wszystkich powyższych narzędzi może być np. **ASK.FM**, swego rodzaju portal społecznościowy umożliwiający zadawanie pytań i dodawanie odpowiedzi (jak w przypadku czatu). Istnieje także możliwość oceny przesłanych zdjęć, „polubienia” zamieszczanych treści.

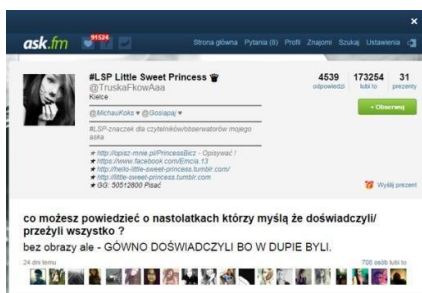
Źródło: www.ask.fm

¹⁶ <http://czat.wp.pl/?ticaid=113ac2> [dostęp: 10.11.2014]

¹⁷ www.gmit.pl [dostęp: 10.11.2014]

Nie tylko wiedza na temat nazewnictwa jest istotna przy rozpatrywaniu cyberprzemocy, kluczowym elementem będzie także zapoznanie się z obowiązującym w sieci językiem. Na pierwszy rzut oka cechą charakterystyczną tego języka jest stosowanie akronimów np. „rotfl” – „rolling on the floor with laughter” czyli „turlać się po podłodze ze śmiechu”, wykorzystywanie znaków graficznych określanych mianem emotikonów, mających na celu wprowadzenie elementu emocji w zwyczajny tekst, nagminne stosowanie słownictwa zapożyczonego z języka angielskiego np. „yo, ok, sorki, lol”. Coraz częściej pojawia się słownictwo polskie zapisywane z wykorzystaniem angielskich zasad pisowni np. „joosh idę, rooshoffy, Moosie, moshnaa?”, nagminnie stosuje się skróty oznaczające słowa, zwykle wyrazy angielskojęzyczne mocno osadzone w kulturze Internetowego „gawędzenia” np. „2moro- tomorrow- jutro”, „2nite- tonight- dzisiaj wieczorem”. Bardzo często w netetyce występuje potęgowanie wypowiedzi o charakterze krzyku poprzez zastosowanie dużych liter ZROZUMIANO!!!, ładunek emocjonalny takiej wypowiedzi jest jak najbardziej jasny.

Interesującym zjawiskiem w kontekście cyberprzemocy jest TRROLING. Zjawisko znane od dłuższego czasu, w Wielkiej Brytanii od zeszłego miesiąca karalne, a mające niebagatelny wpływ na wykształcenie pewnej charakterystycznej formy cyberprzemocy. Działanie to polega na dopisywaniu komentarzy mających na celu wywołanie fali krytyki, celem tego działania jest uzyskanie jak największego odzewu wyrażonego w „ujemnych ocenach komentarza” w języku „ortodoksyjnych” użytkowników Internetu „łapek w dół”. Poniżej przykłady stosowania cyberprzemocy:

mgr Piotr Halama

Nauczyciel przedmiotów zawodowych

w Powiatowe Centrum Edukacji w Pile.

Właściciel firmy HALAMApłus

i marki Polskie Centrum Elgg.

Twórca i administrator portalu Republika Edukacji

zbudowanego na skrypcie Elgg.

piotrhalama@gmail.com

Edukacyjny termomiks, czyli ćwiczymy na poligonie Elgg

Wstęp.

Nasi uczniowie puciekali nam w świat Internetu. Wiemy, że ulubionym miejscem spotkań są portale społecznościowe, fora internetowe, czaty i komunikatory. Nie wiemy za bardzo, co w tym często obcym nam - nauczycielom świecie, porabiają lub wiemy niewiele.

Niestety w świecie Internetu szeroko rozumiana cyberprzemoc jest normą! Niestety tragedie uczniowskie są do bólu realne!

Krok 1.

Warto zadać sobie proste pytanie: **Czy jesteśmy gotowi zmierzyć się z tym obiektywnym faktem?**

Spróbujmy odpowiedzieć twierdząco. **Jesteśmy gotowi!**

Krok 2.

Nasuwa się kolejne pytanie: **W jaki sposób edukować o Internecie i w Internecie?**

Posiadanie przez uczniów wiedzy to tylko punkt wyjścia. Lekcje wychowawcze, lekcje informatyki, dedykowane spotkania tematyczne, podczas których mówimy o zagrożeniach w Internecie to ciągle zbyt mało! Konieczne są uczniowskie umiejętności nabyte drogą ćwiczeń praktycznych, symulowane sytuacje. Ćwiczenia, ćwiczenia i jeszcze raz ćwiczenia. To jedyna skuteczna droga!

Dodatkowo szkoła powinna wypracować skuteczne procedury przeciwdziałania przemocy w Internecie i procedury interwencyjne.

Krok 3.

Chcąc ćwiczyć uczniowskie umiejętności musimy posiadać atrakcyjne, bezpieczne i efektywne narzędzie. Musimy sobie zadać pytanie trzecie:...

...Dlaczego Elgg?

Określmy nasze oczekiwania.

Po pierwsze, chcemy posiadać narzędzie o charakterze społecznościowym. Narzędzie, które pozwoli na swobodne relacje pomiędzy członkami społeczności.

Po drugie, narzędzie powinno być bezpieczne. Uważam, że korzystanie z narzędzi prowadzonych przez inne podmioty, w tym skrypty zewnętrzne, takiego bezpieczeństwa nam nie zapewni. Warto mieć świadomość, że najpopularniejsze portale społecznościowe – Facebook, Google+, Youtube czy Twitter mają charakter komercyjny i nie są dedykowane (stworzone) dla celów edukacyjnych.

Chcąc bezpiecznie dysponować danymi osobowymi i e-zasobami użytkowników w sieci, musimy mieć pełną kontrolę nad narzędziem.

Po trzecie, narzędzie powinno być darmowe, najlepiej tworzone przez społeczność i udostępniane na otwartej licencji. Skrypt powinien być rozwijany i systematycznie aktualizowany.

Ograniczenia finansowe szkół stanowią istotny warunek przy wyborze rozwiązania technicznego. Alternatywy komercyjne istnieją, ale pytanie brzmi: czy nas stać na ich zakup?

Skrypt **portalu społecznościowego Elgg** spełnia wszystkie warunki brzegowe, jest doskonałym rozwiązaniem - narzędziem dla każdej szkoły. Skrypt nie wymaga wyszukanych parametrów po stronie serwera - hostingu. Szkoła, która posiada stronę internetową ma

wykupiony hosting, rzadziej korzysta z własnego serwera, może zainstalować Elgg na subdomenie. Sam proces instalacji skryptu jest intuicyjny i przyjazny. Szkolny informatyk, który zainstalował skrypt strony internetowej (zapewne najczęściej są to CMS typu Joomla lub WordPress) będzie potrafił „postawić” na hostingu - serwerze skrypt Elgg. Zawsze możemy poszukać pomocy wśród społeczności internetowej, na przykład na stronie Polskiego Centrum Elgg.

Ogromną zaletą skryptu jest pełna konfigurowalność portalu. Możemy ustalić sposób rejestracji użytkowników i określić, które treści będą dostępne publicznie!

Wymagania techniczne.

Elgg działa w połączeniu z serwerem WWW Apache, systemem baz danych MySQL i PHP - skryptowy język programowania. Jest to najbardziej popularny zestaw w środowisku serwera WWW na świecie.

Serwer Apache Web musi mieć zainstalowane następujące moduły:

- mod_rewrite,
- PHP 5,
- MySQL 5+ jest potrzebna do zapisu danych,
- PHP 5.2 + (musi być zainstalowany jako moduł Apache) plus dodatkowe biblioteki.¹⁸

Narzędzia Elgg.

Elgg jest jak „**termomiks**”. Standardowo ma zaimplementowane moduły, które pozwalają na swobodne i efektywne tworzenie społeczności uczącej się:

- ściana - osobista strona główna, umożliwia wymianę informacji i prowadzenie dyskusji w postaci wpisów indywidualnych lub grupowych,
- grupy - portal umożliwia użytkownikom tworzenie grup tematycznych, zadaniowych i innych o dowolnym charakterze,
- blogi - każdy z uczestnik społeczności ma możliwość tworzenia indywidualnego bloga stając się jednocześnie współredaktorem portalu,
- strony - w ramach portalu istnieje możliwość tworzenia prostych stron internetowych w oparciu o wbudowany edytor,

¹⁸ Źródło: <http://elgg.org/requirements.php>

- zakładki - to miejsce pozwalające na udostępnianie linków do interesujących stron internetowych; linki mogą mieć charakter publiczny lub udostępniane są na potrzeby konkretnych użytkowników lub grup,
- przesyłanie plików - portal umożliwia użytkownikom przesyłanie plików graficznych.

Dodatkowo możemy zainstalować moduły stworzone przez społeczność Elgg. Dostępne są za darmo na stronie <https://community.elgg.org/plugins>. Ponadstandardowe moduły zdecydowanie podniosą atrakcyjność naszego portalu. Szczególnie polecam moduł czat (zapewnia komunikację wewnętrzną pomiędzy użytkownikami portalu) i moduł galerii zdjęć (umożliwia tworzenie galerii zdjęć i przesyłanie plików audio oraz osadzanie plików video).

Profil użytkownika:

Aktywność
Ściana
Grupy
Blogi
CDN
Fundacja
Więcej »
Konto »

Dodaj widżety

Edytuj Profil
Edytuj avatar

- ★ Blog
- ★ Photo Albums
- ★ Photos
- ★ Pliki
- ★ Posty Ściany
- ★ Strony
- ★ Zakładki

Piotr Halama

Aktualizacja

#czytelnia kolejny artykuł z portalu Edukacja i Dialog warty uwagi, czytałem go wcześniej, ale zapomniałem podrzucić :) http://www.eid.edu.pl/blog/wpis_ad_vocem,1595.html generalnie to polecam portal Edukacja i Dialog, jest znacznie lepszy niż nijaki edunews! (2 dni temu)

Zainteresowania:

edukacja, elearning, kynologia

Email: piotrhalama@gmail.com

Telefon komórkowy: 602417272

Strona: <http://www.halamaplus.pl>

Nazwa użytkownika Twitter: [PiotrHalama](#)

O mnie

Parafrazując tekst z klasycznej polskiej komedii można powiedzieć, że z zawodu, "z zawodu to jestem nauczycielem". Dodam, że od ponad 20 lat.

▼ Tablica ogłoszeń

Odpowiedz

Wzdwieży wszystkie

▼ Zakładki

Powiatowe Centrum Edukacji w Pile
Przez [Piotr Halama](#) 39 dni temu

<http://www.pcepila.pl/> -
Powiatowe Centrum Edukacji w Pile to samodzielna, publiczna placówka oświatowa, która aktualną nazwę posiada od 01 września 2009 r. Powstała ona z włączenia Centrum Kształcenia Ustawicznego w Pile w struktury Centrum Edukacji Zawodowej...

Profil użytkownika można w dowolny sposób konfigurować. Każdy użytkownik samodzielnie określa, które elementy profilu mają charakter publiczny, a które są widoczne dla zalogowanych (zarejestrowanych użytkowników) lub mają charakter prywatny.

Blog:

Republika Edukacji

Szukaj

AktywnośćŚcianaGrupyBlogiCDNFundacjaWięcej »

Konto »

Blogi > Fundacja Marchewkowe Pole > Inny Festiwal - warsztaty

Inny Festiwal - warsztaty

Przez Piotr Halama 3 dni temu

PublicznyEdytuj

8 XI 2014 r. w lokalu naszej Fundacji, odbyły się warsztaty teatralno - muzyczne organizowane przez Fundację Barak Kultury z Poznania w ramach projektu Inny Festiwal.

Celem warsztatów była praca z wyobraźnią, poznawanie różnych rodzajów ekspresji, pokonywanie własnych ograniczeń, lęków i stereotypów. Tematem przewodnim warsztatów była "Podróż". Nie trzeba wyjeżdżać by wędrować w wyobraźni.

Podczas warsztatów uczestnicy skupili się na poznawaniu i wsłuchiwaniu się w otaczający nas świat, na odkrywaniu i przeżywaniu własnych możliwości, na konfrontacji z samym sobą z równoczesnym otwieraniem się na drugiego człowieka. W "Podróż" uczestnicy pozwalali sobie na fantazję, na odkrywanie tego co ukryte, na przybliżanie sztuki do życia i odwrotnie.

W spotkaniu udział wzięli uczniowie Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzcianku oraz uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej z Trzcianki.

Warsztaty poprowadziły: Katarzyna Klebba - skrzypaczka, kompozytor muzyki teatralnej oraz Małgorzata Walas - Antoniello - aktorka.

Fundacja Marchewkowe Pole

- ★ Blog Grupy
- ★ Dyskusja grupy
- ★ Działalność grupy
- ★ Group photo albums
- ★ Group photos
- ★ Pliki Grupy
- ★ Strony Grup
- ★ Zakładki Grupy

Zakładki:

Republika Edukacji

Szukaj

AktywnośćŚcianaGrupyBlogiCDNFundacjaWięcej »

Zaloguj

Zakładki > Fundacja Marchewkowe Pole

Zakładki użytkownika Fundacja Marchewkowe Pole

Edukacja Halama

Przez Piotr Halama 337 dni temu

Publiczny

Fundacja Marchewkowe Pole, Edukacja Halama, technik administracji, technik logistyk

<http://www.halama.edu.pl> - Edukacja HALAMA - projekt edukacyjny Fundacji Marchewkowe Pole. Podstawowym celem projektu jest budowanie społeczności uczącej się i tworzenie e-zasobów dla technika administracji i technika logistyka. E-zasoby to autorskie materiały...

Akademia Smaku

Przez Piotr Halama 337 dni temu

Publiczny

fundacja marchewkowe pole

www.akademiasmaku.edu.pl - Podstawowym celem działalności Akademii jest budowanie społeczności uczącej się poprzez wspólne gotowanie i rozmowy przy stole. Fundacja MARCHEWKOWE POLE jest partnerem Akademii. Trenerzy Akademii: Jolanta Perz – Straga (blog...

Fundacja Marchewkowe Pole

- ★ Blog Grupy
- ★ Dyskusja grupy
- ★ Działalność grupy
- ★ Group photo albums
- ★ Group photos
- ★ Pliki Grupy
- ★ Strony Grup
- ★ Zakładki Grupy

Design HALAMApłus

O nas | Zasady | Polityka Prywatności

22

Strony:

Fundacja Marchewkowe Pole

Fundacja Marchewkowe Pole
Ostatnio zaktualizowana 52 dni temu przez Piotr Halama
Fundacja Marchewkowe Pole

Publiczny Historia

Piotr Halama

- ★ Blog
- ★ Photo Albums
- ★ Photos
- ★ Pliki
- ★ Posty Ściany
- ★ Strony
- ★ Zakładki

Navigacja

Fundacja Marchewkowe Pole

Fundacja Marchewkowe Pole.

Celem Fundacji jest organizowanie, prowadzenie i propagowanie działań terapeutycznych, aktywizujących i pomocowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w sferze, kultury, edukacji i zdrowia.

Ludzie Fundacji:

Przewodniczący Rady Fundacji: Piotr Halama
Prezes Fundacji: Agnieszka Halama
Wiceprezes Fundacji: Beata Czarna
Członek Zarządu: Anita Rzepka

SIEDZIBA: Trzcianka, ul. Oгородowa 23.
LOKAL FUNDACJI: Trzcianka, ul. Fabryczna 1.
REGON: 302402638
KRS: 0000457461
NIP: 7632126905
Konto: 20 2030 0045 1170 0000 0453 6830

REALIZOWANE PROJEKTY

1. Akademia Smaku <http://www.akademiasmaku.edu.pl>
2. Plantacja Aktywności (Trzcianeckie Centrum Wolontariatu) - Forum Aktywności Obywatelskiej <http://www.plantacjaaktywnosci.pl>
3. Edukacja Halama <http://www.halama.edu.pl>
4. Republika Edukacji

Grupy:

Grupy > Fundacja Marchewkowe Pole

Fundacja Marchewkowe Pole

Właściciel: Piotr Halama
Grupa użytkowników: 7

Opis:

Celem Fundacji jest organizowanie, prowadzenie i propagowanie działań terapeutycznych, aktywizujących i pomocowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w sferze, kultury, edukacji i zdrowia.

Rada Fundacji: Piotr Halama, Mikołaj Pankiewicz.

Zarząd Fundacji: Agnieszka Halama, Beata Czarna, Anita Rzepka.

KRS 0000457461

REGON 302402638

KONTO 20 2030 0045 1170 0000 0453 6830

SIEDZIBA 64-980 Trzcianka, ul. Fabryczna 1.

Strona internetowa: <http://www.marchewkowepole.org>

Tagi:

Fundacja Marchewkowe Pole

Fundacja Marchewkowe Pole

- ★ Blog Grupy
- ★ Dyskusja grupy
- ★ Działalność grupy
- ★ Group photo albums
- ★ Group photos
- ★ Pliki Grupy
- ★ Strony Grup
- ★ Zakładki Grupy

Search in this group

Go

Grupa użytkowników

Pokaż wszystkich użytkowników

Blog Grupy

Pokaż wszystkie

Inny Festiwal - warsztaty

Przez Piotr Halama 3 dni temu

8 XI 2014 r. w lokalu naszej Fundacji,

Zakładki Grupy

Pokaż wszystkie

Edukacja Halama

Przez Piotr Halama 337 dni temu

Fundacja Marchewkowe Pole,

Podsumowanie.

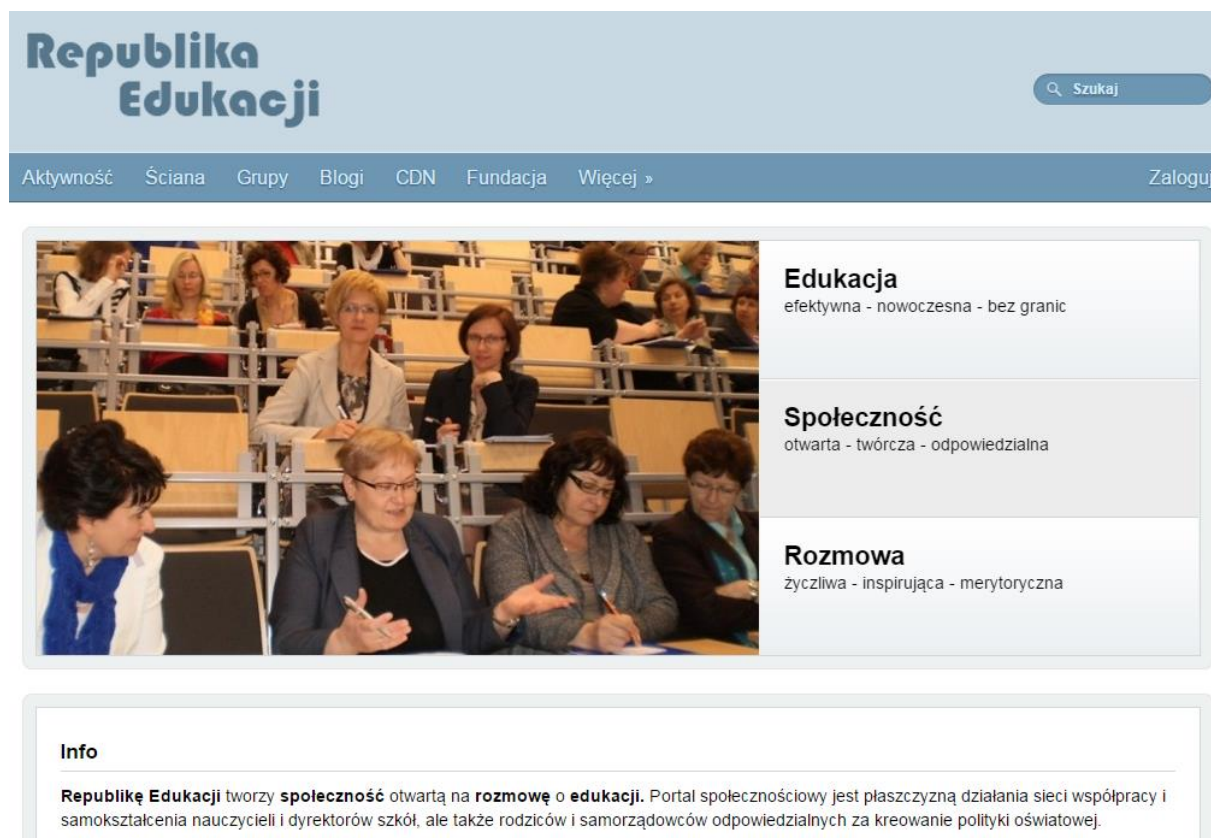
Elgg wydaje się optymalnym narzędziem dla rozwijania szkolnej społeczności. Jest narzędziem darmowym, prostym w instalacji i bezpiecznym, systematycznie rozwijanym przez społeczność, zapewnia intuicyjną obsługę użytkownikom. Skryptem posiadającym w standardowej instalacji wystarczającą ilość narzędzi do pracy i komunikacji, narzędziem które można w dowolny sposób konfigurować dostosowując do oczekiwań instytucji i użytkowników.

Elgg jest doskonałym portalem do kształtowania umiejętności uczniowskich w zakresie pracy, zabawy i komunikacji w sieci. Skrypt portalu społecznościowego będzie doskonałym **poligonem** doświadczalnym dla zachowań w Internecie, poligonem, na którym przećwiczymy zachowania ryzykowne i niebezpieczne, chcąc zaszczerpieć i w konsekwencji ustrzec naszych uczniów przed doświadczeniami cyberprzemocy.

Republika Edukacji - o portalu

Wszystkie zrzutki ekranowe pochodzą z portalu Republika Edukacji

<http://www.republikaedukacji.pl>

Republika Edukacji

🔍 Szukaj

Aktywność Ściana Grupy Blogi CDN Fundacja Więcej » Zaloguj

Edukacja
efektywna - nowoczesna - bez granic

Społeczność
otwarta - twórcza - odpowiedzialna

Rozmowa
życzliwa - inspirująca - merytoryczna

Info

Republikę Edukacji tworzy **społeczność** otwarta na **rozmowę** o **edukacji**. Portal społecznościowy jest płaszczyzną działania sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli i dyrektorów szkół, ale także rodziców i samorządowców odpowiedzialnych za kreowanie polityki oświatowej.

Republikę Edukacji tworzy społeczność otwarta na rozmowę o edukacji.

Portal społecznościowy jest płaszczyzną działania sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli i dyrektorów szkół, ale także rodziców i samorządowców odpowiedzialnych za kreowanie polityki oświatowej.

Republika Edukacji jest wspólnym przedsięwzięciem Fundacji Marchewkowe Pole i Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile.

Projekt wspiera wolne i otwarte oprogramowanie oraz zasoby udostępniane na wolnych licencjach.

Republika Edukacji została wykonana w oparciu o skrypt Elgg.

Elgg jest otwartym i wolnym narzędziem stworzonym na licencji GNU General Public License v2. Adaptacja szablonu - HALAMApplus.

podinsp. mgr Zbigniew Bogusz

wykładowca Szkoły Policji w Pile

staż pracy: 23 lata

zainteresowania: Kryminalistyka,

pasje: wędrówki górskie,

działalność charytatywna: współpraca z Fundacją „Mam Marzenie”

<http://www.tetnoregionu.pl/jak-wojtus-zostal-policjantem/>

<http://www.mammarzenie.org/marzyciele/4522-Konrad/>

<http://www.mammarzenie.org/marzyciele/4253-Krzysiu/>

bogusz.z@op.pl

Wybrane uwarunkowania prawne dotyczące przestępczości w zakresie cyberprzemocy

Internet oferuje dzieciom doskonale szanse rozwoju i kontaktów społecznych. Z drugiej strony, jeżeli rodzice nie mają nadzoru nad swoimi dziećmi i nie wiedzą, do czego wykorzystują one to narzędzie, to fakt ten może być źródłem niemiłych niespodzianek prawnie - kryminalistycznych. W Internecie działają różnego rodzaju cyberprzestępcy. Ich aktywność może dotknąć również dzieci, które korzystają z portali społecznościowych, czatów, komunikatorów internetowych oraz poczty elektronicznej itp. Coraz szybsze tempo życia, rywalizacja już od najmłodszych lat powoduje, że młodzież, a w szczególności dzieci, zapominają o podstawowych zasadach i wartościach życiowych wyniesionych z domu, czy też szkoły. **Przed wszystkim należy wychowywać dzieci, uczyć ich wartości. Bardzo często bowiem nie zdają one sobie sprawy, że robią coś bardzo złego. Jeżeli ktoś obraża drugiego w Internecie, to dlatego, że nie został nauczony szacunku do drugiego człowieka.**¹⁹

Od momentu, kiedy w nasze życie wszedł cyberświat, poważne zagrożenia dla dzieci i młodzieży jak bójki, pobicia, czy też kradzieże nie są kojarzone z problemem działań przestępczych dorosłych przeciwko dzieciom, ale coraz częściej większym problemem jest wszechobecna przemoc rówieśnicza. To oczywiście nie oznacza, że wymienione przestępstwa tracą na realności istnienia, one również są nadal popełniane.

Z przestępczością rówieśniczą dzieje się tak, ponieważ zarówno dzieci, jak i młodzież mają większy dostęp do nowych mediów z coraz szerszą gamą możliwości. Problem określany w Polsce terminem cyberprzemocy zauważony został zaledwie kilka lat temu, jednak bardzo szybko został uznany za istotną kwestię społeczną, której trzeba

19 <http://pl.scribd.com/doc/28711173/cyberprzemoc> dostęp: /12.11.2014/

przeciwdziałać. Nie sposób tutaj zauważyć, że znaczna część dzieci i młodzieży podejmuje wyzwania poznania nowych technologii komunikacyjno – informacyjnych, celem własnego rozwoju. Społeczność młodych ludzi w tym obszarze należy podzielić jednak na co najmniej dwie grupy, tj.:

- 1) tych, którzy nie posiadają wiedzy w zakresie obowiązujących norm prawnych i zasad funkcjonowania cyberprzestrzeni i popełniają przestępstwa nieumyślnie,
- 2) tych, którzy nie posiadają wiedzy lub posiadają ją w zakresie obowiązujących norm prawnych i zasad funkcjonowania cyberprzestrzeni i popełniają przestępstwa z wyrafinowania, umyślnie myśląc, że są anonimowi.

Cyberprzemoc najkrócej definiuje się jako przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.²⁰ Specyfika Internetu i telefonii komórkowej powoduje, że nawet pozornie błahe akty cyberprzemocy stanowią dla jej ofiar poważny problem, z którym często nie potrafią sobie poradzić. Problem ten w oczywisty sposób dotyczy życia codziennego dzieci i młodzieży, a co za tym idzie szkół. Codziennie w domu, na podwórku, w klasie, w szatni, na boisku szkolnym dochodzi do aktów przemocy z użyciem telefonów komórkowych lub Internetu. Dlatego coraz częściej konflikty między rówieśnikami przenoszone są do sieci. W odróżnieniu od przemocy powszechnie znanej jako fizyczna (np. bójka, pobicie), zjawisko cyberprzemocy charakteryzuje wysoki poziom anonimowości sprawcy. Na znaczeniu traci „siła” sprawcy, mierzona jego cechami fizycznymi czy społecznymi. Atutem staje się umiejętność wykorzystywania możliwości, jakie dają media elektroniczne.²¹

Do charakterystycznych cech cyberprzemocy, które sprawiają, że jest to zjawisko szczególnie niebezpieczne można zaliczyć:

- szybkość rozpowszechniania materiałów kierowanych przeciwko ofierze,
- powszechną dostępność w sieci,
- stałe narażenie na atak ofiary niezależnie od miejsca i pory,
- stosunkowo niski poziom kontroli społecznej tego typu zachowań (np. ograniczona wiedza i doświadczenia nauczycieli oraz rodziców związane z korzystaniem z mediów elektronicznych),
- praktycznie niemożliwe usunięcie kompromitujących informacji, zdjęć filmów itp.

20 Wojtasik Ł., Barlińska J., *Stop cyberprzemocy*, Fundacja Dzieci Niczyje, Warszawa 2012, s.1.
21 Ibidem,, s.1-11.

Najczęstsze zagrożenia, na jakie są narażone dzieci:

- kontakt z materiałami zawierającymi treści nieodpowiednie do wieku dziecka,
- niebezpieczne kontakty,
- cyberprzemoc,
- nieświadome uczestniczenie w działaniach niezgodnych z prawem
- nieświadome udostępnianie informacji (np. numerów telefonów, kart, adresów, haseł),
- uzależnienie od Internetu, zaburzenie relacji z rówieśnikami w realnym świecie.

Podstawowe formy cyberprzemocy:

- nękanie,
- straszenie,
- szantażowanie z użyciem sieci,
- rejestrowanie niechcianych zdjęć i filmów,
- publikowanie w Internecie lub rozsyłanie przy użyciu telefonu komórkowego ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć,
- podszywanie się w sieci pod rówieśników,
- włamania na blog lub stronę internetową i zamieszczanie ośmieszających oraz upokarzających treści,
- groźby przy użyciu komunikatorów, telefonów,
- rozsyłanie do znajomych informacji o ośmieszających treściach e-mailem, SMS-em.²²

Wobec powyższego, zasadnym jest przedsięwziąć działania zmierzające do uświadomienia dzieciom, młodzieży i dorosłym, jakie jest zagrożenie w zakresie problemu cyberprzemocy, a nawet szeroko rozumianej cyberprzestępczości, a co za tym idzie - odpowiedzialności i konsekwencji, które dotyczą ofiarę i sprawcę oraz jak sobie radzić, gdy jestem świadkiem cyberprzemocy, czy też ofiarą. Wskazując odpowiedzialność w zakresie wybranych przepisów prawnych dotyczących przestępstw komputerowych i cyberprzemocy, nie sposób nie wskazać pojęcia, czym jest przestępstwo.

Przestępstwo jest to czyn człowieka, zabroniony pod groźbą kary jako zbrodnia lub występki przez ustawę obowiązującą w chwili jego popełnienia, bezprawny, zawiniony i społecznie szkodliwy w stopniu wyższym niż znikomy, o znamionach określonych w ustawie.

Uzupełniające znaczenie w tej definicji ma przepis art. 115 § 1 kk wymagający, aby

22 Wojtasik Ł (red), *Jak reagować na cyberprzemoc – poradnik dla szkół*, wydanie II, Fundacja Dzieci Niczyje, rok, miejsce http://www.kuratorium.lodz.pl/data/other/poradnik-jak_reagowac_na_cyberprzemoc.pdf

znamiona czynu zabronionego określała ustawa, oraz przepisy art. 7 § 1-3 kk, według których przestępstwo jest zbrodnią lub występkiem, o czym przesądza wysokość zagrożenia karą w ustawie.²³

„Przez odpowiedzialność karną należy rozumieć ponoszenie konsekwencji prawnych popełnienia przestępstwa określonych przez prawo karne. Jest to odpowiedzialność karna w znaczeniu ścisłym (*sensu stricto*), od czego należy odróżnić odpowiedzialność karną w znaczeniu szerokim (*sensu largo*), obejmującym również odpowiedzialność za wykroczenie. Wprawdzie w prawie polskim wykroczeń nie zalicza się do przestępstw, niemniej odpowiedzialność za wykroczenia opiera się na analogicznych zasadach; rodzajowo zbliżony jest też system kar i środków karnych (zob. art. 18 i 28 kw). Można więc powiedzieć, że ukaranie za wykroczenie jest odpowiedzialnością karną o zredukowanych konsekwencjach prawnych. Nie jest ono podstawą recydywy w rozumieniu prawa karnego, nie podlega też notowaniu w Krajowym Rejestrze Karnym - z wyjątkiem skazania na karę aresztu.”²⁴

Pojęcie czynu zabronionego (art. 115 § 1 kk) nie jest równoznaczne z pojęciem przestępstwa. Nie stanowi przestępstwa czyn zabroniony popełniony w warunkach wyłączających bezprawność (np. obrona konieczna - art. 25 § 1 kk) albo winę jego sprawcy (np. niepoczytalność - art. 31 § 1 kk, stan wyższej konieczności - art. 26 § 2 kk), jak również gdy społeczna szkodliwość tego czynu jest znikoma (art. 1 § 2 kk). Do zaistnienia przestępstwa konieczne jest wystąpienie wszystkich przesłanek określających odpowiedzialność karną.²⁵

Wybrane przepisy dotyczące przestępstw komputerowych i cyberprzemocy

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 47

Każdy ma prawo do ochrony życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym.²⁶

Art. 51

1. Nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby.

23 Wróblewska A., *Część ogólna kodeksu karnego – wybrane zagadnienia*, opracowanie Szkoły Policji w Pile, Piła 2013, s. 5.

24 A. Marek, *Kodeks karny. Komentarz*, LEX, 2007, wyd. IV. (bliżej zob. A. Marek, *Prawo wykroczeń*, s. 3 i n.; por. też T. Grzegorzczak, *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia*. Komentarz, Warszawa 2003, s. 59.

25 Ibidem.

26 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r.

2. Władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym.
3. Każdy ma prawo dostępu do dotyczących go urzędowych dokumentów i zbiorów danych. Ograniczenie tego prawa może określić ustawa.
4. Każdy ma prawo do żądania sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych, niepełnych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą.
5. Zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji określa ustawa.²⁷

Kodeks cywilny

Art. 23

Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.²⁸

Art. 24.

§ 1. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba, że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

§ 2. Jeżeli wskutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.²⁹

Kodeks karny

Art. 190

§ 1. Kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.³⁰

Art. 190a

§ 1. Kto przez uporczywe nękanie innej osoby lub osoby jej najbliższej wzbudza u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia lub istotnie narusza jej prywatność, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto, podszywając się pod inną osobę, wykorzystuje jej wizerunek lub inne jej dane osobowe w celu wyrządzenia jej szkody majątkowej lub osobistej.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 191

§ 1. Kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli sprawca działa w sposób określony w § 1 w celu wymuszenia zwrotu

27 Ibidem.

28 Kodeks cywilny – Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r.

29 Ibidem.

30 Kodeks karny - Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r

wierzytelności, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.³¹

Art. 191a

§ 1. Kto utrwała wizerunek nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej, używając w tym celu wobec niej przemocy, groźby bezprawnej lub podstępny, albo wizerunek nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej bez jej zgody rozpowszechnia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 200

§ 1. Kto obcuje płciowo z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszcza się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadza ją do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto w celu zaspokojenia seksualnego prezentuje małoletniemu poniżej lat 15 wykonanie czynności seksualnej.³²

Art. 200a

§ 1. Kto w celu popełnienia przestępstwa określonego w art. 197 § 3 pkt 2 lub art. 200, jak również produkowania lub utrwalania treści pornograficznych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej nawiązuje kontakt z małoletnim poniżej lat 15, zmierzając, za pomocą wprowadzenia go w błąd, wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania sytuacji albo przy użyciu groźby bezprawnej, do spotkania z nim, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Kto za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej małoletniemu poniżej lat 15 składa propozycję obcowania płciowego, poddania się lub wykonania innej czynności seksualnej lub udziału w produkowaniu lub utrwalaniu treści pornograficznych, i zmierza do jej realizacji, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.³³

Art. 200b

Kto publicznie propaguje lub pochwała zachowania o charakterze pedofilskim, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.³⁴

Art. 202

§ 1. Kto publicznie prezentuje treści pornograficzne w taki sposób, że może to narzucić ich odbiór osobie, która tego sobie nie życzy, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Kto małoletniemu poniżej lat 15 prezentuje treści pornograficzne lub udostępnia mu przedmioty mające taki charakter albo rozpowszechnia treści pornograficzne w sposób umożliwiający takiemu małoletniemu zapoznanie się z nimi, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. Kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwała lub sprowadza, przechowuje lub posiada albo rozpowszechnia lub publicznie prezentuje treści pornograficzne z udziałem małoletniego albo treści pornograficzne związane z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 4. Kto utrwała treści pornograficzne z udziałem małoletniego poniżej lat 15, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Kto sprowadza, przechowuje lub posiada treści pornograficzne z udziałem małoletniego poniżej lat 15, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 4b. Kto produkuje, rozpowszechnia, prezentuje, przechowuje lub posiada treści

31 Ibidem.

32 Ibidem.

33 Kodeks karny - Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r.

34 Ibidem.

pornograficzne przedstawiające wytworzony albo przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 5. Sąd może orzec przepadek narzędzi lub innych przedmiotów, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstw określonych w § 1-4b, chociażby nie stanowiły własności sprawcy.

Art. 212

§ 1. Kto pomawia inną osobę, grupę osób, instytucję, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 3. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1 lub 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.

§ 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 odbywa się z oskarżenia prywatnego.³⁵

Art. 216

§ 1. Kto znieważa inną osobę w jej obecności albo choćby pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do osoby tej dotarła, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. Kto znieważa inną osobę za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 3. Jeżeli zniewagę wywołało wyzywające zachowanie się pokrzywdzonego albo jeżeli pokrzywdzony odpowiedział naruszeniem nietykalności cielesnej lub zniewagą wzajemną, sąd może odstąpić od wymierzenia kary.

§ 4. W razie skazania za przestępstwo określone w § 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.

§ 5. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.³⁶

Art. 256

§ 1. Kto publicznie propaguje faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołuje do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, nabywa, przechowuje, posiada, prezentuje, przewozi lub przesyła druk, nagranie lub inny przedmiot, zawierające treść określoną w § 1 albo będące nośnikiem symboliki faszystowskiej, komunistycznej lub innej totalitarnej.

§ 3. Nie popełnia przestępstwa sprawca czynu zabronionego określonego w § 2, jeżeli dopuścił się tego czynu w ramach działalności artystycznej, edukacyjnej, kolekcjonerskiej lub naukowej.

§ 4. W razie skazania za przestępstwo określone w § 2 sąd orzeka przepadek przedmiotów, o których mowa w § 2, chociażby nie stanowiły własności sprawcy.

35 Ibidem.

36 Kodeks karny - Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r.

Art. 267

§ 1. Kto bez uprawnienia uzyskuje dostęp do informacji dla niego nieprzeznaczonej, otwierając zamknięte pismo, podłączając się do sieci telekomunikacyjnej lub przełamując albo omijając elektroniczne, magnetyczne, informatyczne lub inne szczególne jej zabezpieczenie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto bez uprawnienia uzyskuje dostęp do całości lub części systemu informatycznego.

§ 3. Tej samej karze podlega, kto w celu uzyskania informacji, do której nie jest uprawniony, zakłada lub posługuje się urządzeniem podsłuchowym, wizualnym albo innym urządzeniem lub oprogramowaniem.

§ 4. Tej samej karze podlega, kto informację uzyskaną w sposób określony w § 1-3 ujawnia innej osobie.

§ 5. Ściganie przestępstwa określonego w § 1-4 następuje na wniosek pokrzywdzonego.³⁷

Art. 268

§ 1. Kto, nie będąc do tego uprawnionym, niszczy, uszkadza, usuwa lub zmienia zapis istotnej informacji albo w inny sposób udaremnia lub znacznie utrudnia osobie uprawnionej zapoznanie się z nią, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 dotyczy zapisu na informatycznym nośniku danych, sprawca podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 3. Kto, dopuszczając się czynu określonego w § 1 lub 2, wyrządza znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1-3 następuje na wniosek pokrzywdzonego.³⁸

Art. 268a

§ 1. Kto, nie będąc do tego uprawnionym, niszczy, uszkadza, usuwa, zmienia lub utrudnia dostęp do danych informatycznych albo w istotnym stopniu zakłóca lub uniemożliwia automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przekazywanie takich danych, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Kto, dopuszczając się czynu określonego w § 1, wyrządza znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 3. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego.³⁹

Art. 269

§ 1. Kto niszczy, uszkadza, usuwa lub zmienia dane informatyczne o szczególnym znaczeniu dla obronności kraju, bezpieczeństwa w komunikacji, funkcjonowania administracji rządowej, innego organu państwowego lub instytucji państwowej albo samorządu terytorialnego albo zakłóca lub uniemożliwia automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przekazywanie takich danych, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w § 1, niszcząc albo wymieniając informatyczny nośnik danych lub niszcząc albo uszkadzając urządzenie służące do automatycznego przetwarzania, gromadzenia lub przekazywania danych informatycznych.

Art. 269a

Kto, nie będąc do tego uprawnionym, przez transmisję, zniszczenie, usunięcie, uszkodzenie, utrudnienie dostępu lub zmianę danych informatycznych, w istotnym stopniu zakłóca pracę systemu komputerowego lub sieci teleinformatycznej, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

37 Ibidem.

38 Kodeks karny - Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r.

39 Ibidem.

Art. 278

§ 1. Kto zabiera w celu przywłaszczenia cudzą rzecz ruchomą, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto bez zgody osoby uprawnionej uzyskuje cudzy program komputerowy w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

§ 3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 4. Jeżeli kradzież popełniono na szkodę osoby najbliższej, ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

§ 5. Przepisy § 1, 3 i 4 stosuje się odpowiednio do kradzieży energii lub karty uprawniającej do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego.

Art. 291

§ 1. Kto rzecz uzyskaną za pomocą czynu zabronionego nabywa lub pomaga do jej zbycia albo tę rzecz przyjmuje lub pomaga do jej ukrycia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.⁴⁰

Art. 292

§ 1. Kto rzecz, o której na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i może przypuszczać, że została uzyskana za pomocą czynu zabronionego, nabywa lub pomaga do jej zbycia albo tę rzecz przyjmuje lub pomaga do jej ukrycia, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. W wypadku znacznej wartości rzeczy, o której mowa w § 1, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.⁴¹

Art. 293

§ 1. Przepisy art. 291 i 292 stosuje się odpowiednio do programu komputerowego.

§ 2. Sąd może orzec przepadek rzeczy określonej w § 1 oraz w art. 291 i 292, chociażby nie stanowiła ona własności sprawcy.⁴²

Art. 287

§ 1. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub wyrządzenia innej osobie szkody, bez upoważnienia, wpływa na automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przekazywanie danych informatycznych lub zmienia, usuwa albo wprowadza nowy zapis danych informatycznych, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 3. Jeżeli oszustwo popełniono na szkodę osoby najbliższej, ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 285

§ 1. Kto, włączając się do urządzenia telekomunikacyjnego, uruchamia na cudzy rachunek impulsy telefoniczne, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 popełniono na szkodę osoby najbliższej, ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 165

§ 1. Kto spowoduje niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia wielu osób albo dla mienia w wielkich rozmiarach:

1) powodując zagrożenie epidemiologiczne lub szerzenie się choroby zakaźnej albo zarazy

40 Ibidem.

41 Kodeks karny - Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r.

42 Ibidem.

zwierzęcej lub roślinnej,

2) wyrabiając lub wprowadzając do obrotu szkodliwe dla zdrowia substancje, środki spożywcze lub inne artykuły powszechnego użytku lub też środki farmaceutyczne nie odpowiadające obowiązującym warunkom jakości,

3) powodując uszkodzenie lub unieruchomienie urządzenia użyteczności publicznej, w szczególności urządzenia dostarczającego wodę, światło, ciepło, gaz, energię albo urządzenia zabezpieczającego przed nastąpieniem niebezpieczeństwa powszechnego lub służącego do jego uchylenia,

4) zakłócając, uniemożliwiając lub w inny sposób wpływając na automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przekazywanie danych informatycznych,

5) działając w inny sposób w okolicznościach szczególnie niebezpiecznych,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 4. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 2 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.⁴³

Art. 167

§ 1. Kto umieszcza na statku wodnym lub powietrznym urządzenie lub substancję zagrażającą bezpieczeństwu osób lub mieniu znacznej wartości, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto niszczy, uszkadza lub czyni niezdatnym do użytku urządzenie nawigacyjne albo uniemożliwia jego obsługę, jeżeli może to zagrażać bezpieczeństwu osób

Art. 270

§ 1. Kto, w celu użycia za autentyczny, podrabia lub przerabia dokument lub takiego dokumentu jako autentycznego używa, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wypełnia blankiet, opatrzony cudzym podpisem, niezgodnie z wolą podpisanego i na jego szkodę albo takiego dokumentu używa.

§ 2a. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. Kto czyni przygotowania do przestępstwa określonego w § 1, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.⁴⁴

Przestępstwa przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej:

- Szpiegostwo komputerowe albo wywiad komputerowy (art. 130 § 2 i 3 kk).

Istotą przestępstwa określonego w art. 130 § 2 kk jest tzw. uprzywilejowana postać szpiegostwa, polegająca np. na włączeniu się do sieci komputerowej w celu uzyskania wiadomości o charakterze tajemnicy państwowej lub służbowej, których udzielanie obcemu wywiadowi może wyrządzić szkodę RP. W razie udzielenia obcemu wywiadowi informacji uzyskanych w powyższy sposób sprawca może być skazany na karę pozbawienia wolności powyżej lat 3.

Jeżeli sprawca podłączył się do sieci komputerowej i gromadzi lub przechowuje zebrane informacje albo chce je uzyskać oraz zgłasza gotowość działania na rzecz obcego wywiadu

43 Ibidem.

44 Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny.

przeciwko RP, ale informacji jeszcze nie przekazał, zgodnie z art. 130 § 3 kk podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

- Szpiegostwo albo wywiad komputerowy na szkodę państwa sojuszniczego (art. 138 § 2 kk). *Karalne jest również takie działanie sprawcy, które przewiduje art. 130 kk, a popełniony czyn godzi w interesy państwa sojuszniczego pod warunkiem, że państwo to zapewnia wzajemność.*⁴⁵

Inne

- Inne rodzaje przestępstw takie jak np. nielegalne kopiowanie, rozpowszechnianie lub publikowanie prawnie chronionego programu komputerowego itp.
Nielegalne kopiowanie, rozpowszechnianie lub publikowanie prawnie chronionego programu komputerowego. Program komputerowy, zgodnie z art. 1 ust. 2 p. 1 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. nr 24, poz. 83), jest przedmiotem prawa autorskiego tak samo, jak utwory artystyczne, literackie i fonograficzne, czyli jako utwór podlega ochronie karnoprawnej. Dotyczy to każdej formy tego programu, np. dokumentacji projektowej, fazy wytwórczej czy użytkowej. W związku z powyższym, w zakresie ochrony programów komputerowych karalne jest:
 - *przywłaszczenie autorstwa lub wprowadzenie w błąd co do autorstwa całości lub części utworu (art. 115 ust. 1);*
 - *rozpowszechnianie cudzego utworu, czyli programu bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy (art. 115 ust. 2);*
 - *inne naruszenie cudzego prawa autorskiego w celu uzyskania korzyści majątkowej (art. 115 ust. 3);*
 - *rozpowszechnianie bez upoważnienia albo wbrew jego warunkom cudzego programu (art. 116 ust. 1);*
 - *utrwalanie lub zwielokrotnianie bez uprawnienia lub wbrew jego warunkom cudzego programu (art. 117 ust. 1);*
 - *paserstwo przedmiotu będącego nośnikiem programu (art. 118);*
 - *uniemożliwienie lub utrudnienie wykonywania prawa do kontroli korzystania z programu (art. 119).*⁴⁶

Literatura:

1. Gałązka M., Kalisz A., *Prawo karne materialne – wybrane przepisy części szczególnej – tablice poglądowe*, Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, Szczytno 2008.
2. Gruntkowski L., *Przestępczość komputerowa*, opracowanie - Szkoły Policji w Pile, Piła 2014.
3. Konstytucja RP.
4. Kodeks cywilny.
5. Konwencja o Prawach Dziecka.
6. Lachowski J., Marek A., *Prawo karne zarys problematyki*, 2 wydanie, Lex -Warszawa 2013.
7. Marek A., *Kodeks karny. Komentarz*, LEX, 2007, wyd. IV. (bliżej zob. A. Marek,

⁴⁵ Gruntkowski L., *Przestępczość komputerowa*, opracowanie Szkoły Policji w Pile, Piła 2014, s.4-7.

⁴⁶ Ibidem.

- Prawo wykroczeń, s. 3 i in.; por. też T. Grzegorzczak, *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Warszawa 2003.
8. Marek A., *Kodeks karny. Komentarz*, LEX, 2007, wyd. IV.
 9. Mocarska D., *Wybrane zagadnienia prawa karnego materialnego*, Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, Szczytno 2013.
 10. Petruczyński D., Rożnowska M.: *Dziecko w sieci. Zagrożenia*. Zespół Poradni nr 3 w Lublinie.
 11. Stefański R., *Prawo karne materialne część szczególna*, Difin, Warszawa 2009.
 12. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny.
 13. Wojtasik Ł., Barlińska J., *Stop cyberprzemocy*, Fundacja Dzieci Niczyje, Warszawa 2012.
 14. Wojtasik Ł. (red), *Jak reagować na cyberprzemoc – poradnik dla szkół*, wydanie II, Fundacja Dzieci Niczyje.
 15. Wróblewska A., *Część ogólna kodeksu karnego – wybrane zagadnienia*, opracowanie Szkoły Policji w Pile, Piła 2013.
 16. <http://pl.scribd.com/doc/28711173/cyberprzemoc>
 17. http://www.kuratorium.lodz.pl/data/other/poradnik-jak_reagowac_na_cyberprzemoc.pdf.